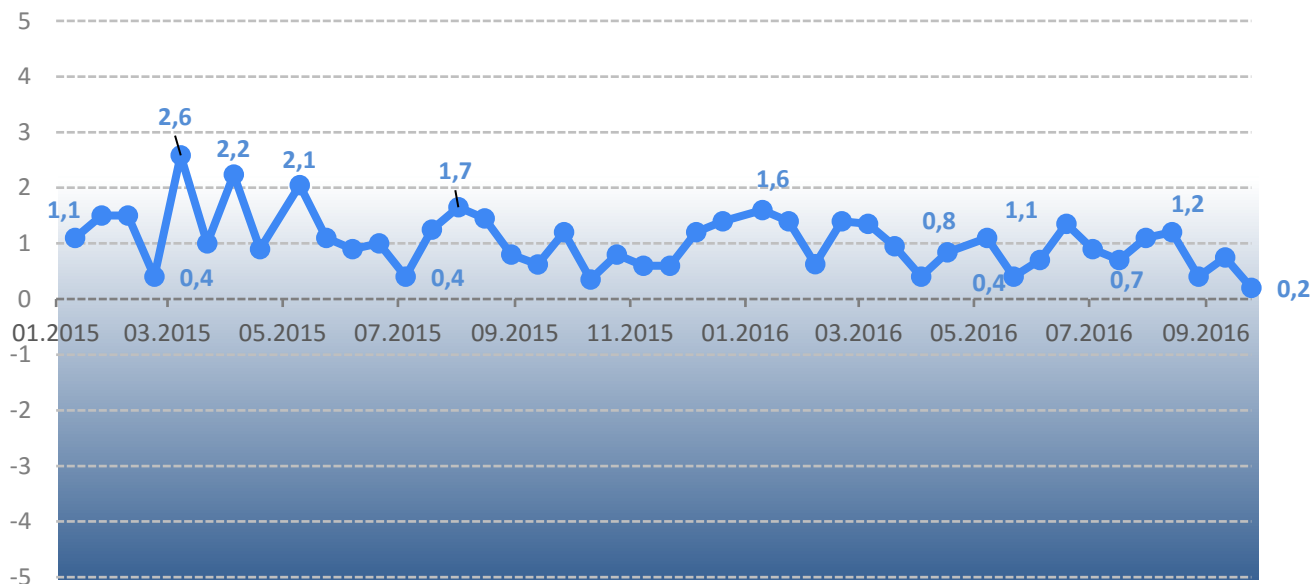

iMoRe №44. Реформаторський антирекорд: темп реформ в Україні впав майже до нуля

У першій половині вересня реформи майже не рухалися. iMoRe - індекс моніторингу реформ - вперше з початку 2015 року опустився до позначки +0.2. Незначний прогрес був зафіксований лише у реформуванні сфери державного управління. Деякі події відбулися у сфері державних фінансів та бізнес середовища, але оцінки прогресу за цими напрямками були дуже низькими. У реформуванні монетарної сфери та енергетичного сектору жодних подій не спостерігалось.

Експерти iMoRe позитивно оцінили постанову Кабміну щодо встановлення розміру [винагороди державним та приватним виконавцям](#). Також експерти помірно позитивно оцінюють рішення щодо [зупинення виплати субсидій](#) домогосподарствам при збільшенні кількості зареєстрованих у житловому приміщенні, проте зазначають відсутність системних дій в напрямку верифікації субсидій. Рішення щодо підвищення [мита на експорт брухту](#) чорних металів отримало суперечливі оцінки.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ*

* Команда iMoRe вважає прийнятним темпом реформ рівень індексу 2 і вище

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

dixi group

BAKER TILLY

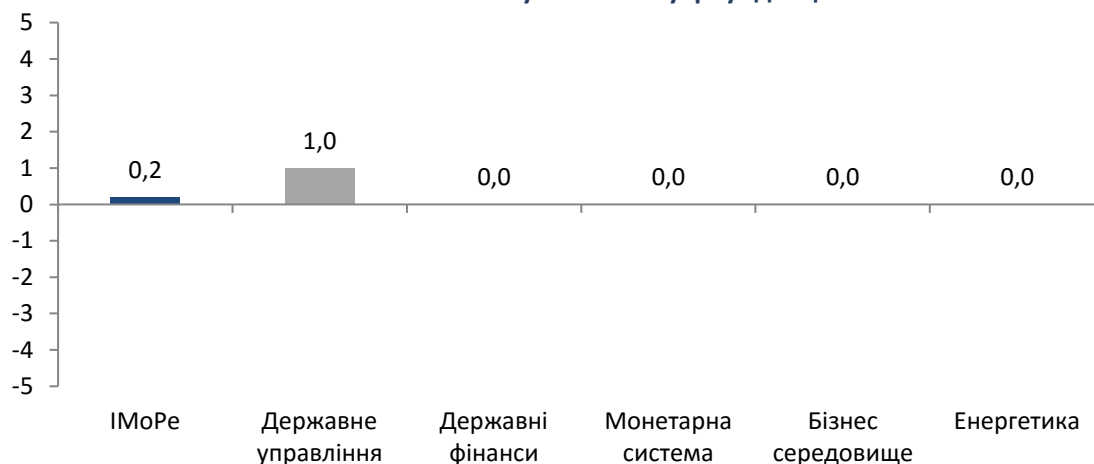

ЦЕНТР ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
Ukraine * www.ti-ukraine.org

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання**

** Назви компонентів було скорочено для зручності, але їхнє наповнення не змінилося

Найважливіші нововведення

1) Кабмін встановив розміри винагороди державним та приватним виконавцям, +2 бала

Визначення процедури виплати винагород виконавцям судових рішень є частиною реформи галузі судочинства.

В Україні тривалий час існувала державна монополія на виконання рішень судів. Така система працювала неефективно - за словами Міністра юстиції [Павла Петренка](#), виконувалося лише 20% судових рішень. Сторони, які вигравали судові спори, роками чекали на їх виконання, що створювало умови для корупції.

У червні 2016 року було започатковано масштабну реформу цієї галузі. Законами [1403-VIII](#) та [1404-VIII](#) від 02.06.2016 запроваджена змішана система виконання судових рішень та інститут приватних виконавців. Тепер економічні суб'єкти зможуть звертатися як до державного, так і до приватного виконавця. Очікується, що в результаті цієї реформи істотно збільшиться кількість виконаних судових рішень, а терміни цих процедур скоротяться.

Наступним кроком стала постанова [№ 643](#) від 08.09.2016, яка запроваджує порядок виплати винагород державним та приватним виконавцям. Зокрема, за виконання рішення майнового характеру державному виконавцю буде сплачено 2% відсотки від стягнутої суми чи вартості майна, а також 0.5% від цієї суми - керівнику органу державної виконавчої служби та його заступникам. Розмір винагороди приватного виконавця складатиме 10% вартості майна.

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

Коментар реформатора

«Вкрай низька матеріальна мотивація державних виконавців на сьогодні є однією з причин низьких показників роботи Державної виконавчої служби в цілому. Малий розмір винагороди праці державних виконавців лягає у основу цілої низки проблем Державної виконавчої служби по країні. Цей фактор породжує і велику частку вакантних позицій у службі (сягає 20% по країні), і відповідне підвищене навантаження справ на одного виконавця (понад 160 на одного виконавця на місяць в середньому), і часом відносно невисокий кваліфікаційний рівень співробітників, велику плінність кадрів та низьку зацікавленість у якісному результаті їх роботи. Зрозуміло, що очікувати якихось позитивних зрушень в системі без змін такого базисного та вкрай важливого чинника - марна справа.

Отже, Постанова покликана вирішити проблему низького рівня оплати праці через підвищення сум винагороди (плаваюча складова оплати праці), які будуть напряму залежати від показників праці кожного окремого виконавця. Запрацює суто ринкове правило "оплати за результатом", що очікувано призведе до суттєвого підвищення показників ефективності Державної виконавчої служби. Важливо, що винагорода буде розподілятися між виконавцем та його керівництвом, що забезпечить колективне прагнення до найкращих результатів по всій вертикалі служби, а також значно знизить корупційні ризики.

Встановлення розміру винагороди приватного виконавця на рівні 10% забезпечує паритет між приватною та державною системами виконання. Такий розмір винагороди приватного виконавця, окрім безпосереднього гонорару, має покривати усі витрати, що пов'язані із здійсненням професійної діяльності (оренду приміщень, витратні матеріали, найм співробітників, послуги реєстрів, тощо). У випадку державного виконавця усі такі витрати покриваються державою та за задумом компенсуються сумами виконавчого збору, що встановлено на тому ж рівні - 10%. Отже, на наш погляд, встановлена система винагород буде збалансованою та справедливою.»

Сергій Шкляр, Міністерство юстиції України

Коментар експерта:

«Гарною новиною є те, що виникає можливість отримання державним виконавцем винагороди при частковому стягненні коштів. Існують випадки, коли державним виконавцем здійснено усі заходи примусового виконання, але стягнуто заборгованість та виконавчий збір частково. В такому разі винагорода не виплачувалась у зв'язку з тим, що рішення суду фактично не виконано. Водночас, важливим недоліком залишається бюрократична процедура виплати винагороди державного виконавця (написання заяви про виплату винагороди, подання про виплату винагороди, що по суті є повторюваною дією). Дана процедура має бути спрощена та удосконалена.»

Олександр Вольф, партнер Юридичної компанії "Спанта"

Головний інформаційний партнер

interfax-УКРАЇНА
ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

Партнери проекту

dixi
group

BAKER TILLY

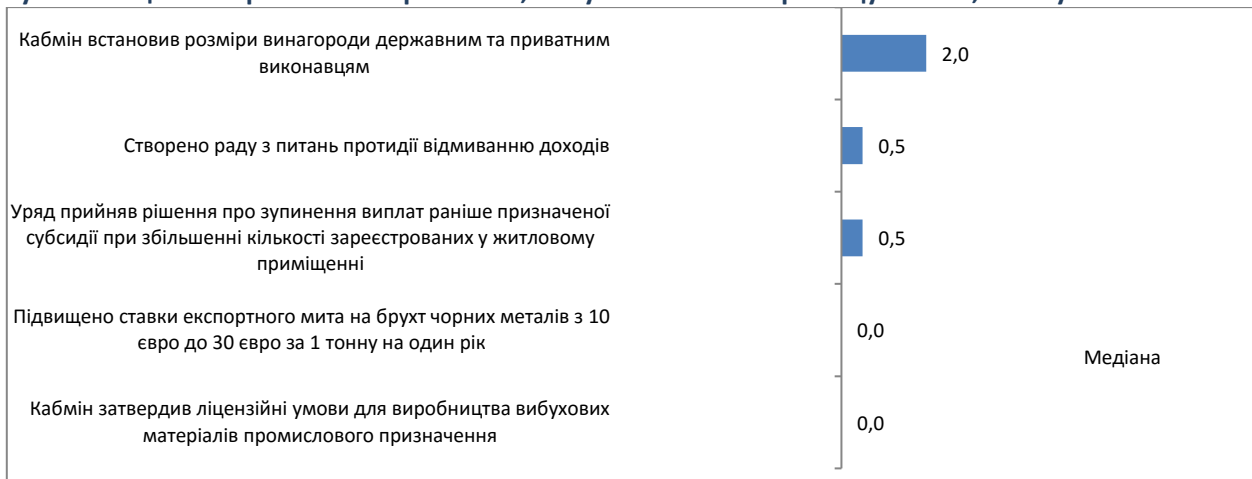

ЦЕНТР
ЕКОНОМІЧНОЇ
СТРАТЕГІЇ

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Ukraine * www.ti-ukraine.org

Графік 3. Події, що визначали значення індексу протягом 12-25 вересня 2016р. (оцінка події є сумою її оцінок за різними напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5)

2) Уряд прийняв рішення про зупинення виплат раніше призначеної субсидії при збільшенні кількості зареєстрованих у житловому приміщенні, +0.5 бала

Як [прогнозує](#) Міністр соціальної політики А.Рева, у поточному опалювальному сезоні до 60% домогосподарств отримуватимуть житлові субсидії. Чинна система має багато недоліків, серед яких - численні зловживання. Неодноразово ставилося питання верифікації субсидій, але поки що ця проблема системно не вирішується.

У постанові [№ 635](#) від 08.09.2016 Кабмін уточнив порядок обчислення сукупного доходу домогосподарств для призначення житлових субсидій. Зокрема, тепер у разі збільшення кількості зареєстрованих у житловому приміщенні осіб надання субсидії домогосподарству припиняється.

Експерти iMoRe приділили значну увагу цьому заходу, оскільки системний перегляд процедур та критеріїв призначення субсидій є нагальним питанням. Постанова отримала невисокі, але позитивні оцінки, оскільки є точковим рішенням для зменшення зловживань. Разом із тим, експерти відзначили, що від цих змін постраждають люди, які дійсно опинилися в скрутному становищі.

Коментар експерта

«Нова Постанова про зміни процедур надання житлово-комунальних субсидій – це чергове латання дір з метою знизити зловживання в системі. Відповідний перегляд розміру доходів, який беруть до уваги при оцінці права домогосподарства на субсидію знизить зловживання, але одночасно постраждають і ті, хто справді опинився в скруті (зокрема, внаслідок втрати роботи). Передача рішень щодо призначення субсидій знову на комісії - сумнівний успіх з огляду на те, як традиційно такі комісії працюють (і відсутність змін на місцях).

Головний інформаційний партнер

interfax-УКРАЇНА
ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

Партнери проекту

dixi
group

BAKER TILLY

ЦЕНТР
ЕКОНОМІЧНОЇ
СТРАТЕГІЇ

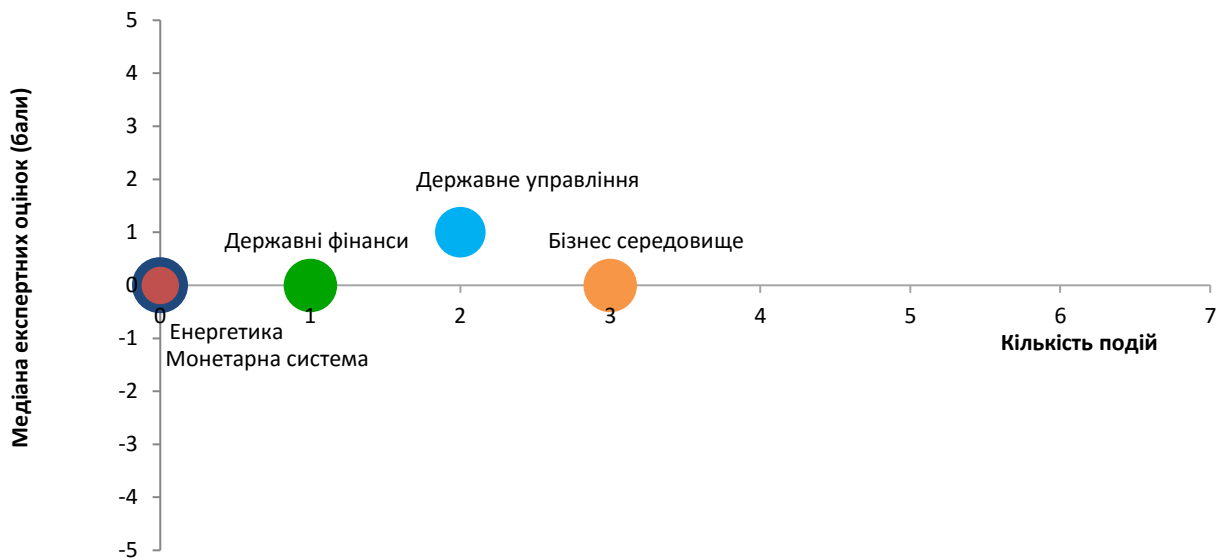

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Ukraine * www.ti-ukraine.org

В цілому, це рішення знову ставить питання щодо важливості та нагальності повноцінної реформи надання соціальної допомоги, субсидій та пільг в Україні. Хотілось би, щоб уряд нарешті запропонував змінений підхід до надання субсидій та інших видів допомоги і впровадив суттєві зміни на постійній основі.»

Олександра Бетлій, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій протягом 12-25 вересня 2016р.

3) Підвищено ставки експортного мита на брутт чорних металів з 10 євро до 30 євро за 1 тону на 1 рік, 0 балів

Експерти iMoRe дали контраверсійні оцінки цьому заходу. Дехто оцінив його позитивно, оскільки це підтримує вітчизняних металургів, дехто - негативно через те, що він порушує зобов'язання України щодо ЄС та СОТ.

Брутт чорних металів є сировиною для металургів. Очевидно, що вітчизняним металургам зручно та економічно доцільно купувати брутт на внутрішньому ринку за заниженими цінами, проте постачальникам брутту вигідно експортувати його за світовими цінами.

Ініціаторами збільшення мита були народні депутати з Радикальної партії Олега Ляшка, Народного фронту, Блоку Петра Порошенка, депутатської групи "Воля народу" та об'єднання "Самопоміч".

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

dixi group

BAKER TILLY

ЦЕНТР
ЕКОНОМІЧНОЇ
СТРАТЕГІЇ

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Ukraine * www.ti-ukraine.org

Поданий ними [законопроект](#) передбачав збільшення мита до 35 євро за 1 тону на 3 роки. Таке підвищення народні обранці [мотивували](#) потребами вітчизняної металургії, машинобудування та національної безпеки в умовах АТО. Незважаючи на те, що законопроект грубо порушував зобов'язання України перед СОТ та ЄС, закон був прийнятий на направлений Президенту на підпис. Президент застосував своє право вето та [наголосив](#), що таке підвищення ставок не відповідає положенням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Як компроміс, Президент запропонував нову редакцію законопроекту, яка передбачала збільшення мита до 30 євро на 1 рік. В такій редакції закон [1455-VIII](#) від 12.07.2016 був прийнятий депутатами та підписаний Президентом.

Коментар реформатора

Важливо розглянути ситуацію в динаміці - що було та що змінилося зараз. Раніше була вимога щодо реєстрації контрактів на експорт брухту – фактично приховане квотування. Цей підхід мав ознаки непрозорості, непрогнозованої та корупційності. Фактично в ручному режимі визначався як загальна квота на рік (об'єм лому, який дозволено до експорту) , так і розподіл між експортерами.

Ці та інші норми фактично призвели до руйнування галузі брухтозаготівлі

Закон [1455-VIII](#) від 12.07.2016 відмінняє цю корупційну схему, але запроваджує тимчасове підвищення мита на один рік. Тимчасове запровадження мита призначено, щоб забезпечити перехідний період на ринку брухту.

З'являється прогнозованість на цьому ринку та забезпечуються рівні умови для всіх його учасників. Дуже важливо, щоб підвищення мита було дійсно тимчасовим заходом, не було продовжено після закінчення терміну його дії, та зменшено до розміру, передбаченого міжнародними зобов'язаннями України

Денис Гутенко, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України

Коментарі експертів

«Фактично країна порушила як свої зобов'язання перед ЄС, так і перед СОТ, оскільки зобов'язувалась не піднімати вивізні мита на брухт чорних металів. Від цього закону виграє металургія, яка зараз страждає від низьких світових цін на метали та не готова платити за сировину світову ціну. Прийняття рішення було аргументоване, зокрема, критичним дефіцитом та високою значущістю сировини для економіки (стаття XI ГАТТ). Водночас, стратегічний характер сировини викликає певні питання. В аргументації згадувались потреби військового машинобудування, але тоді не очевидно, чому не забороняється експорт власне металу.»

Вероніка Мовчан, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

dixi group

BAKER TILLY

«Закон [1455](#) стосується не лише запровадження експортного мита на брут. Головна мета закону полягає в дерегуляції експорту брухту (зокрема через скасування ліцензування). Під час роботи над законом було визнано, що збільшення експортного мита є суперечливим з точки зору умов членства України в СОТ і зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС. Утім тимчасовий характер застосування збільшеного мита є певним компромісом між інтересами індустрії і інтересами торговельних партнерів. Тому цей закон є зваженим. Проте увага усіх зацікавлених сторін буде зосереджена на тому, щоб уникнути спекуляцій щодо необхідності продовження застосування збільшеного мита.»

Тарас Качка, Міжнародний фонд «Відродження»

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками протягом 12-25 вересня 2016р.

Державне управління	+1.0
Створено раду з питань протидії відмиванню доходів	+0.5
Кабмін встановив розміри винагороди державним та приватним виконавцям	+1.0
Державні фінанси	0.0
Уряд прийняв рішення про зупинення виплат раніше призначеної субсидії при збільшенні кількості зареєстрованих у житловому приміщенні	+0.5
Монетарна система	0.0
Бізнес середовище	0.0
Кабмін затвердив ліцензійні умови для виробництва вибухових матеріалів промислового призначення	0.0
Кабмін встановив розміри винагороди державним та приватним виконавцям	+1.0
Підвищено ставки експортного мита на брут чорних металів з 10 євро до 30 євро за 1 тону на один рік	0.0
Енергетика	0.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

Індекс моніторингу реформ (iMoRe)

Випуск 44

Період моніторингу: 12-25 вересня 2016 р.

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.in.ua.

[VoxUkraine](#)- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.

Головний інформаційний партнер

Партнери проекту

dixi
group

BAKER TILLY

ЦЕНТР
ЕКОНОМІЧНОЇ
СТРАТЕГІЇ

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Ukraine * www.ti-ukraine.org